

De criminele erfenis van Boris Jeltsin.

www.MinisterieVanPropaganda.org

Boris Jeltsin stierf op 23 april op 76-jarige leeftijd. Hij stond er vooral om bekend dat hij de kapitalistische contrarevolutie van 1991 voorzag in de Unie van Socialistische Sovjetrepublieken. Om die reden rouwden weinig Russische arbeiders om zijn dood. Zijn begrafenisplechtigheden werden bijgewoond door imperialistische politici uit de Verenigde Staten en Europa, samen met vertegenwoordigers van de nieuwe superrijke kapitalistische klasse in Rusland.

In de jaren tachtig ontstond in de Communistische Partij van de Sovjet-Unie een neiging tot 'hervorming'. Deze neiging werd politiek gevoed door decennia van klassenverzoening met het VS-imperialisme en een niet-revolutionaire oriëntatie op de arbeidersklasse in de socialistische landen. Toen Michail Gorbatsjov het beleid van "glasnost" verklaarde - wat in de praktijk neerkwam op een opening voor pro-kapitalistische intellectuelen en politici - en "perestrojka" - de ontmanteling van sleutelcomponenten van de Sovjetarbeidersstaat - de "hervorming" neiging meer en meer georiënteerd weg van de meest basale maatregelen die de voordelen van socialistische planning verdedigen.

Sovjet socialisme had duidelijk behoefte aan hervorming. De problemen van privilege, ongelijkheid, bureaucratisme en wanbeheer waren duidelijk. De Sovjet-socialistische expansie die in de 20e eeuw ongekend was, was in de jaren tachtig aanzienlijk vertraagd.

Maar in plaats van een hervormingsprogramma op te zetten om de problemen aan te pakken door de Sovjetunie socialistischer te maken op basis van communistische principes, racete Gorbatsjov en Jeltsin om de hand van pro-kapitalistische krachten in de economische en politieke sfeer te versterken. Ze probeerden ook de relatie van het land met het VS-imperialisme te verdiepen.

Boris Jeltsin steeg door de gelederen van de Communistische Partij van de Sovjet-Unie als onderdeel van deze tendens van 'hervorming'. Toen hij president van de Russische Federatie werd van 1991 tot 1999, leidde Jeltsin het uiteenvallen van de Sovjetunie, de ontbinding van de Communistische Partij van de Sovjetunie, de verkoop van eigendom van de overheid, de vernietiging van de geplande economie en de openstelling van Rusland voor het westerse kapitalisme.

Hij vernietigde fundamenteel elk aspect van de juridische en politieke instellingen van de Sovjet-Unie dat niet in overeenstemming was met deze contrarevolutie. Zijn regering ontmantelde alle belangrijke sociale en economische rechten die werknemers behielden als veroveringen van de revolutie van 1917.

Om weerstand te overwinnen van politieke krachten die zijn bewegingen uitdaagden, breidde hij voortdurend zijn uitvoerende macht uit. Hij lost alle overheidsorganen op die hem in de weg stonden. In 1993 beval hij Russische tanks het vuur te openen op het Russische parlement, dat zich verzette tegen de koers die hij volgde.

Voor dit alles herdacht de zakelijke pers in de Verenigde Staten Jeltsin als een grote hervormer en democraat - zelfs terwijl hij zijn "ruwe" en "grillige" leiderschapsstijl erkende. Marilyn Berger, die in de New York Times van 24 april een gloeiend overlijdensbericht schreef, geeft toe: "In de chaos die gepaard ging met de overgang van de gecentraliseerde economie [Jeltsin] had geërfd van de oude Sovjet-Unie, zagen de meeste mensen dat hun omstandigheden verslechteren. Inflatie werd ongebreideld, de armen werden armer, profiteurs werden rijk, het leger en veel staatswerknemers gingen onbetaald en de criminaliteit bloeide." In feite gingen deze negatieve sociaaleconomische trends niet alleen gepaard met de onmiddellijke overgang naar het kapitalisme. Tot op de dag van vandaag zijn het basiskenmerken van het Russische leven geworden.

Kapitalistische apologeten willen de huidige ellende beschuldigen die tientallen miljoenen arbeiders in de voormalige Sovjetunie ondervindt van de socialistische revolutie van 1917. Ze negeren het feit dat de eerste poging om het socialisme op te bouwen een arm en onderontwikkeld Rusland naar de positie van een wereldmacht tilde.

De veroveringen van de Russische revolutie

Gedurende de gehele duur van de zogenaamde Koude Oorlog, vanaf het einde van de Tweede Wereldoorlog in 1945 tot de vernietiging van de Sovjet-Unie in 1991, was anti-Sovjetpropaganda de niet-officiële door de staat gesponsorde religie van de Verenigde Staten. Het Amerikaanse volk werd gebombardeerd met elke vorm van vervorming over het leven in de Sovjet-Unie om het project van socialistische constructie in diskrediet te brengen. Weinigen hadden zelfs het minste inzicht in de fundamentele sociale en economische rechten die elke persoon in de Sovjetunie geniet.

Elke werknemer in de Sovjetunie kreeg het grondwettelijke recht op een baan. Het minimumloon was ongeveer anderhalf keer hoger dan het consumptieniveau en kwam daarom overeen met de werkelijke kosten van levensonderhoud. Alle burgers hadden toegang tot gratis gezondheidszorg.

Mannelijke werknemers konden met 60 jaar oud met half salaris met pensioen, terwijl vrouwen met 55 jaar met pensioen gingen. Werknemers kregen wettelijk het recht op een maand betaalde vakantie, beginnend met hun eerste jaar van tewerkstelling, en de prachtige locaties aan de Zwarte Zee die voorheen alleen beschikbaar waren voor de aristocratische elite werd tegen lage kosten opengesteld voor de bredere bevolking.

Vrouwelijke werknemers hadden recht op een jaar betaald zwangerschapsverlof na de bevalling. Kinderopvang was ook gratis en in de hele Sovjetunie bestonden uitgebreide netwerken van kinderdagverblijven en culturele centra voor kinderen. Onderwijs was gratis op alle niveaus, van kleuterschool tot postdoctorale programma's.

De uitdagingen waarmee de Sovjet-ontwikkeling wordt geconfronteerd

De Sovjetunie kon deze basisrechten niet garanderen omdat het een rijk land was. Het algemene economische niveau en productiviteitsniveau waren aanzienlijk lager dan dat van de ontwikkelde kapitalistische economieën.

De Russische revolutie erfde een arme, op boeren gebaseerde economie, niet alleen gehavend door de Eerste Wereldoorlog, maar een verwoestende burgeroorlog van 1919-1921, die een groot deel van het platteland terugbracht naar de donkerste dagen van de tsaristische overheersing. Tijdens de Tweede Wereldoorlog droeg de Sovjet-Unie het grootste deel van de strijd tegen het fascisme. Het werd geconfronteerd met 80 procent van de gehele nazi-militaire machine - met gevechten die bijna volledig binnen Sovjetgrenzen vochten. In het proces verloor de Sovjet-Unie 27 miljoen mensen, bijna een hele generatie jonge mannen, voordat de Duitse opmars werd teruggedraaid.

Deze verlamme oorlog werd onmiddellijk gevolgd door de zogenaamde Koude Oorlog met de Verenigde Staten. Het Amerikaanse monopolie op de atoombom en de klaarblijkelijke bereidheid om het te gebruiken vormde een onmiddellijke bedreiging voor het bestaan van de Sovjetunie. De Sovjetregering was genoodzaakt steeds groeiende sectoren van de economie aan militaire ontwikkeling te binden.

De impact van de wapenwedloop van de Koude Oorlog op de Sovjeteconomie kan niet genoeg worden benadrukt. De Sovjetunie kende een jaarlijkse groei waardoor het de op een na grootste economie ter wereld werd. Maar tegen 1977 was het werkelijke bruto nationaal product nog slechts een derde van dat van de Verenigde Staten.

Het matchen van het wapen-voor-wapen van de Verenigde Staten vormde een enorme belasting voor de technologische en economische ontwikkeling van de Sovjet-Unie. Elke roebel die werd uitgegeven aan militaire uitgaven die nodig waren om het land te verdedigen, ging ten koste van nog grotere verbeteringen in de levenskwaliteit van de arbeidersklasse. Bovendien vergrootten de militaire uitgaven langdurige degeneratieve politieke tendensen binnen het Sovjetleiderschap.

Ondanks deze ernstige economische beperkingen en verstoringen bleef de economie groeien. De sociale basisrechten van de bevolking bleven intact en onvervreemdbaar. De

Sovjeteconomie heeft nooit een periode van economische recessie meegemaakt - dat wil zeggen negatieve groei - tussen 1921 en 1985. In feite werd de opkomst van de kapitalistische conjunctuurcyclus - met alle bijbehorende ellende voor de arbeidersklasse - helemaal vermeden.

De socialistische economie: een hoger ontwikkelingsstadium

Hoe was de Sovjetunie in staat om de bevolking te voorzien, ondanks de ongunstige economische en militaire situatie? De Russische revolutie elimineerde de kapitalistische klasse en het winstmotief van de economie. In plaats van grondstoffen te produceren voor een onzekere markt waar sommige individuen zeer rijk worden, terwijl anderen failliet gaan of gedwongen worden te leven volgens hun verstand, was het Sovjetsysteem georganiseerd op basis van sociale behoeften.

De motor voor de economie was een economisch plan, niet het ongecoördineerde winstbejag van individuele concurrerende kapitalisten. In plaats van dat kapitalisten de grote rijkdom die door de arbeiders wordt voortgebracht, voor zichzelf ophopen, werden de producten van sociale arbeid op een georganiseerde manier verdeeld en toegewezen volgens een algemeen economisch plan.

In een markt gestuurde economie produceren kapitalisten verwoed steeds meer grondstoffen en gebruiken ze de nieuwste technologieën om hun concurrenten te verslaan. Uiteindelijk worden er meer grondstoffen geproduceerd dan winstgevend kunnen worden verkocht, worden bedrijven gecontracteerd en worden werknemers ontslagen. Dit staat bekend als een crisis van overproductie - een absurditeit die uniek is voor kapitalistische economieën. De werkloze arbeiders zijn dan niet in staat om goederen te kopen - een proces dat bekend staat als onderconsumptie - en dat een destructief economisch proces in gang zet dat leidt tot recessie of depressie.

De geplande Sovjeteconomie elimineerde deze anarchie van competitief kapitalisme. Of ze nu goed of slecht gepland hadden, de economische structuur elimineerde de verspillende en pijnlijke fenomenen van overproductie, onderconsumptie, massale ontslagen en recessies.

De Jeltsin-jaren

Al deze vooruitgang werd tenietgedaan door de tegenrevolutie van Jeltsin. Door de Verenigde Staten en het Internationaal Monetair Fonds gefinancierd, implementeerde Jeltsin een privatiseringsprogramma voor shocktherapie.

Van 1991 tot 1995 werden 116.000 staatsbedrijven geprivatiseerd in Rusland. Grondstoffen en hele delen van de industriële infrastructuur van het land werden verkocht aan de hoogste bieder.

Dit uiteenvallen van eerder gesocialiseerd onroerend goed is een ingewikkeld proces geweest, dat de Amerikaanse marxist Sam Marcy heeft vergeleken met "proberen een enorme oceaanstomer in kleine boten op te splitsen en met winst te verkopen." De Russische regering is soms gedwongen te vertragen het proces en renationaliseren bepaalde grote bedrijven.

Maar de algemene trend is onmiskenbaar. Tegen 2003 bezaten 23 businessgroepen 57 procent van de totale industriële productie van Rusland. Het land kondigde onlangs zijn 60e miljardair aan.

Hoe veranderde het leven voor de Russische arbeiders?

Werkloosheid, tot 1990 ongehoord in de Sovjetunie, steeg tegen 1995 tot 10 procent. Volgens cijfers van de Wereldbank was het armoedecijfer in 2004 bijna 20 procent.

De echte koopkracht van het Russische minimumloon daalde dramatisch, toen Jeltsin langdurige prijscontroles op basisgoederen ontmantelde. Tegen 1997 was het reële gemiddelde inkomen van arbeidersgezinnen 25 tot 30 procent ten opzichte van 1990. In dat jaar kondigde een VN-agentschap aan dat 100 miljoen mensen onder de armoedegrens in Rusland waren gezonken.

Dit proces werd herhaald in Wit-Rusland en Polen, waar de armoedecijfers respectievelijk tot 73 procent en 50 procent schoten.

Tussen 1990 en 1994 steeg het sterftcijfer van het land met een verbazingwekkende 40 procent. De levensverwachting van mannen daalde van 63,8 jaar naar 57,7 jaar en bij vrouwen van 74,3 jaar naar 71,3 jaar - een fenomeen zonder weerga in vreedstijd in de moderne geschiedenis. Dertien jaar later blijven deze cijfers op 59.1 en 73 - ver onder hun Sovjet-niveaus.

Na hart- en vaatziekten waren de belangrijkste doodsoorzaken ongevallen, zelfmoorden en moorden. Alcohol gerelateerde sterfgevallen verdrievoudigd in de eerste vier jaar van de contrarevolutie.

Terwijl de straten van de Sovjetunie algemeen veilig waren, is misdaad nu een blijvend kenmerk van het Russische leven. De situatie werd vooral grimmig voor vrouwen, wier loon daalde van 70 procent dat van mannen in 1990 tot 40 procent in 1997. Vrouwen leden in schokkende aantallen in gewelddadige misdaad, waarbij het aantal vermoorde vrouwen van 1990 tot 1997 vervijfvoudigde. Prostitutie en menselijke vrouwenhandel, ongehoord in Sovjettijd, is nu ongebreideld.

De rol van de Russische arbeidersklasse

In maart 1991 stemde het volk van de Sovjet-Unie met een marge van drie tegen één om de Unie van Socialistische Sovjetrepublieken te behouden. Toch gingen Gorbatsjov en Jeltsin - samen met contrarevolutionairen uit andere Sovjetrepublieken - snel vooruit om de invloed van de Sovjetunie te ondermijnen.

Een wanhopige poging van augustus 1991 om Jeltsin af te zetten door leiders van de Communistische Partij tegen de zich snel ontvouwende contrarevolutie van Gorbatsjov-Jeltsin werd verslagen. Jeltsin gebruikte de nederlaag om zichzelf te schilderen als een democraat die moedig het conservatieve bureaucratische leiderschap van het land overnam. Op deze golf beroerde hij negen maanden later ongrondwettelijk de Sovjetunie.

In 1993 werd Jeltsin geconfronteerd met stevige tegenstand van het Congres van Volksvertegenwoordigers en de Opperste Sovjet, waar elementen van de Communistische Partij die tegen de contrarevolutie waren, nog enige invloed hadden. In reactie daarop beval hij die lichamen bij besluit te ontbinden. Toen ze weigerden te ontbinden, beval Jeltsin tanks het Russische parlement te beschieten.

Tienduizenden anti-Jeltsin-demonstranten gingen de straat op in een spontane opstand, die werd neergezet met massale militaire macht. Volgens officiële bronnen werden 187 gedood. Onofficiële bronnen brengen het aantal dichterbij 1500.

Het was de dodelijkste straatgevechten sinds 1917. Maar nogmaals, er bestond geen effectieve en vertrouwde organisatie om deze woede te kanaliseren in een aanhoudende revolutionaire beweging.

Bij de verkiezingen van 1996 resulteerde de oppositie van de bevolking tegen de contrarevolutie van Jeltsin in een eerste ronde verkiezingsoverwinning voor de kandidaat van de Communistische Partij. In de periode voorafgaand aan de run-off ontving Jeltsin echter miljoenen dollars en een public relations-team uit de Verenigde Staten. De bevolking bedreigend met een mogelijke burgeroorlog als de communisten werden herkozen, ging hij op weg naar de overwinning.

Gedurende de contrarevolutie van Jeltsin werd de Russische arbeidersklasse geatomiseerd. Geen effectieve arbeidersorganisatie kwam naar voren om de geplande economie te verdedigen tegen zijn kliek en de indringing van buitenlandse kapitalisten. De Communistische Partij, die in 1917 aan de macht was gekomen als een revolutionaire partij, had decennia van politieke degeneratie doorgemaakt als een regerende partij. Privilege

en bureaucratisme werden dominante factoren die verhinderden dat de partij haar nauwe band als een gerespecteerde voorhoede van de arbeidersklasse kon behouden.

Het Sovjet-politieke establishment splitste zich in twee basiskampen. De ene kant, geleid door Jeltsin, was voorstander van het volledige herstel van kapitalistische eigendomsrelaties. De andere probeerde het socialistische karakter van de geplande economie te verdedigen.

De vleugel van de Sovjetbureaucratie die zich verzette tegen Jeltsin en Gorbatsjov bleek niet in staat om de arbeiders te organiseren en te leiden tegen de krachten van de contrarevolutie. Ze waren niet in staat om een effectieve verdediging te organiseren die de massa's Russische arbeiders de straat op kon roepen om hun revolutie te verdedigen.

De strijd om de richting van het land vond voornamelijk plaats in de hoogste machtslagen, waar de door imperialisten gesteunde bureaucraten rond Jeltsin de meeste invloed hadden. De massa mensen bleef tragisch aan de zijlijn, grotendeels verward en passief, terwijl de contrarevolutie een van de meest formidabele staten ter wereld overwon. Als klasse verloren de arbeiders van de Sovjetrepublieken hun belangrijke sociale prestaties.

Jeltsin is nu dood, maar de contrarevolutie die hij voorzag, blijft zijn criminele erfenis. Deze erfenis opende de deur voor de periode van ongecontroleerde expansie en bravoure van het Amerikaanse imperialisme.

Het opende ook een periode van enorme politieke uitdagingen voor de arbeidersklasse in de wereld, waaruit nu pas revolutionaire krachten ontstaan. De uitdaging van de Russische arbeidersklasse en hun bondgenoten over de hele wereld zal zijn om de erfenis van Jeltsin te begraven in het graf dat het verdient - de vuilnisbak van de geschiedenis.